

## МОДЕРНИЗАЦИЯТА НА ДОСЪДЕБНАТА ФАЗА НА НАКАЗАТЕЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО

Маргарит Ганев<sup>25</sup>

Въпросът с модернизацията на досъдебната фаза на наказателното производство стана един от основните фокуси в публичния дневен ред поради ключовото си значение за успешната интеграция на България в голямото европейско семейство. Неговата изключителна важност се споделя както от европейските ни партньори, така и от пряко ангажираните български институции, защото е обусловен от острата обществена необходимост от промяна в тази област. Важна роля в дискусиата за усъвършенстването на досъдебната фаза на наказателното производство има и неправителственият сектор.

Министерството на правосъдието работи активно и с ясна визия за посоката на усъвършенстване на досъдебната фаза на наказателния процес. С цел да бъде постигнат обществен консенсус и да бъдат формулирани основните принципи за промяна в тази сфера, Министерският съвет прие през м. декември 2004 г. Национална концепция за реформа на наказателното правораздаване на Република България. Показателен е фактът, че досега нито една реформа в закон в Република България не е била предшествана от създаване и широка обществена дискусия върху концепцията за необходимостта и основните насоки на промяната. Непосредствено след приемането на националната концепция, като израз на съгласие по основните приоритети, главният прокурор на Република България г-н Никола Филчев, директорът на Националната следствена служба г-н Ангел Александров и министърът на правосъдието г-н Антон Станков подписаха съвместна декларация в подкрепа на концепцията и в израз на готовността за общи действия за нейното реализиране. Тази декларация, както и принципите на работа на Министерството на правосъдието по отношение на ключовите законопроекти в областта, са израз на желанието ни за консенсус по предстоящите промени. Важен принцип в работата ни е да търсим професионалната подкрепа на магистратите в осъществяването на реформата и сме убедени, че промяната на съдебната система, и в частност на наказателното производство, е възможна и ще бъде ефективна единствено с активното им участие и споделяне на общите виждания.

Обществената необходимост от модернизация на досъдебната фаза е осъзната от всички. Тази необходимост е заложена и в препоръките на нашите европейски партньори. Те следят отблизо процеса на модернизация на съдебната ни система и редовно излагат свои констатации и препоръки. Не е случаен фактът, че в доклада на Комитета по външните работи на Европейския парламент, който стана достояние в началото на април 2005 г., в частта за политическите критерии ясно са очертани проблемните моменти. Там е обърнато специално внимание на досъдебната фаза на наказателния

<sup>25</sup> Маргарит Ганев е заместник-министър на правосъдието на България. Завършил е право в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и е доктор по право. Преподава международно публично право, дипломатическо и консулско право, международни организации и международно хуманитарно право в Бургаския свободен университет. Работил е в Института по правни науки към Българската академия на науките. Бил е заместник-декан на Юридическия факултет на Бургаския свободен университет. От 2002 г. е член на Комитета „Международен наказателен съд“ на Световната асоциация по международно право. Член е на Постоянния международен арбитражен съд в Хага.

процес и върху това ролята на главния прокурор да бъде допълнително развита, за да осигури прозрачно, отговорно и ефективно управление на следствените служби и прокуратурата. Препоръки има и по отношение създаването на изпитан механизъм за освобождаване на корумпирани или некомпетентни магистрати. Важен момент в този доклад е изказаното съжаление, че планираната реформа на наказателното съдопроизводство, която включва и създаване на напълно нов Наказателно-процесуален кодекс, не би могла да бъде извършена от настоящия парламент. Едновременно с това докладчикът за България Джефри ван Орден неслучайно помоли настойчиво българския парламент да продължава своите усилия в посока на реформа на съдебната система, каквито усилия бяха демонстрирани в други насоки.